

HÖGSTA FÖRVALTNINGSDOMSTOLENS DOM

Mål nr
2888-14

meddelad i Stockholm den 16 juni 2015

KLAGANDE
Stockholms kommun
Box 15017
167 15 Bromma

MOTPART
AA

God man: BB

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE
Kammarrätten i Stockholms dom den 29 april 2014 i mål nr 2298-14, se bilaga
(här borttagen)

SAKEN
Stöd och service till vissa funktionshindrade

HÖGSTA FÖRVALTNINGSDOMSTOLENS AVGÖRANDE

Högsta förvaltningsdomstolen avslår överklagandet.

BAKGRUND

AA tillhör personkretsen enligt 1 § 1 lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade, LSS. Hon är beviljad assistansersättning

Dok.Id 159444

Postadress
Box 2293
103 17 Stockholm

Besöksadress
Birger Jarls torg 13

Telefon
08-561 676 00
E-post:
hogstaforvaltningsdomstolen@dom.se

Telefax
08-561 678 20

Expeditionstid
måndag – fredag
08:00-16:30

för kostnader för personlig assistans enligt 51 kap. socialförsäkringsbalken. Under våren 2013 var AA, utöver assistansersättning för 82 timmar per vecka, beviljad bl.a. korttidstillsyn enligt 9 § 7 LSS för skolungdom över 12 år utanför det egna hemmet i anslutning till skoldagen samt under lov. Assistansersättning lämnades inte för tid när hon gick i skolan eller under korttidstillsynen. Skolan hade anställt en person för att hjälpa henne.

AA ansökte om att även i fortsättningen beviljas korttidstillsyn. Stockholms kommun avslog i juni 2013 ansökan från och med höstterminen samma år. Beslutet motiverades bl.a. med att AAs behov av en trygg situation och en meningsfull fritid var tillgodosedd genom assistansersättning och beviljad korttidsvistelse med sju dygn per månad och att hon därmed tillförsäkrades goda levnadsvillkor.

Därefter anmälde kommunen till Försäkringskassan att AA från och med höstterminen hade utökat behov av assistansersättning eftersom hon inte längre var beviljad korttidstillsyn.

Sedan AA överklagat avslagsbeslutet förklarade Förvaltningsrätten i Stockholm henne berättigad till den sökta insatsen. Stockholms kommun överklagade till Kammarrätten i Stockholm som genom det nu överklagade avgörandet avslog överklagandet.

YRKANDEN M.M.

Stockholms kommun yrkar att kommunens beslut fastställs och anför bl.a. att AA är tillförsäkrad goda levnadsvillkor genom utökad

assistansersättning, beviljad korttidsvistelse, anpassad skolgång, skolskjuts och övrigt samhällsstöd.

AA bestrider bifall till överklagandet och anför bl.a. följande. Hon har behov av korttidstillsyn i anslutning till skoldagen samt under skollov. Det bör vara upp till henne att avgöra om hon ska få korttidstillsyn eller utökad assistansersättning. Det är inte kommunen som ska göra detta val. En kommun ska endast pröva om den enskilde har behov av en sökt insats enligt LSS och i sådant fall om behovet faktiskt tillgodoses på annat sätt. Kommunen kan inte erbjuda andra insatser i stället för den sökta insatsen. I detta fall har kommunen valt att lägga över ansvaret på Försäkringskassan. Det är inte hon utan kommunen som har initierat och ansökt om ett ökat antal assistanstimmar för att ersätta borttagandet av korttidstillsynen. Hennes behov av socialt utbyte och meningsfull fritid kan inte tillgodoses genom personlig assistans.

Socialstyrelsen, som avgett yttrande i målet, anser att överklagandet bör avslås eftersom syftet med korttidstillsyn är att kunna erbjuda den enskilde såväl tillsyn som meningsfull sysselsättning i ett socialt sammanhang på ett sätt som påminner om fritidshem enligt skollagstiftningen. Rätten till korttidstillsyn ska inte påverkas av att barnet även skulle kunna beviljas personlig assistans.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Frågan i målet

Den fråga Högsta förvaltningsdomstolen har att ta ställning till är om en kommun kan avslå en ansökan om korttidstillsyn med hänvisning till att behovet kan tillgodoses genom utökad assistansersättning.

Rättslig reglering m.m.

Av 6 § första stycket LSS framgår bl.a. att verksamheten enligt lagen ska vara

grundad på respekt för den enskildes självbestämmanderätt och integritet. Den enskilde ska i största möjliga utsträckning ges inflytande och medbestämmande över insatser som ges.

Enligt 7 § första stycket LSS har personer som omfattas av lagen rätt till insatser i form av särskilt stöd och särskild service enligt 9 § 1–9, om de behöver sådan hjälp i sin livsföring och om deras behov inte tillgodoses på annat sätt. I förarbetena anges att för att viss insats ska kunna nekas den funktionshindrade på grund av att behovet tillgodoses på annat sätt, ska behovet också faktiskt tillgodoses på annat sätt. Det räcker således inte att, såsom beträffande bistånd enligt socialtjänstlagen, behovet kan tillgodoses på annat sätt (prop. 1992/93:159 s. 172).

Enligt 8 § första stycket LSS ska insatser ges den enskilde endast om han eller hon begär det.

Högsta förvaltningsdomstolens bedömning

I målet är ostridigt att AA har behov av tillsyn och sysselsättning före och efter skolan samt under lov.

AA har ansökt om insatsen korttidstillsyn. Hon har rätt till denna insats om hennes behov inte tillgodoses på annat sätt. För att en insats ska kunna nekas henne på grund av att behovet tillgodoses på annat sätt, ska behovet också faktiskt tillgodoses på annat sätt.

Vid tiden för kommunens beslut var AAs behov av tillsyn och sysselsättning före och efter skoldagens slut samt under lov inte tillgodosett på annat sätt. Hon hade inte heller ansökt om utökning av antalet assistanstimmar. Kommunen har därför inte haft rätt att avslå hennes ansökan om korttidstillsyn

genom att hänvisa till att behovet kan tillgodoses genom utökning av assistansersättningen. Överklagandet ska därför avslås.

I avgörandet har deltagit justitieråden Henrik Jermsten, Karin Almgren, Erik Nymansson, Thomas Bull och Per Classon.

Målet har föredragits av justitiesekreteraren Elisabeth Rahlén.